

32-й МІЖНАРОДНИЙ ГЕОГРАФІЧНИЙ КОНГРЕС

Упродовж п'яти днів, з 26 по 30 серпня 2012 року в м. Кельн (ФРН) проходив 32-й Міжнародний географічний конгрес (32nd International Geographical Congress). Світові наукові форуми географів відбуваються раз на чотири роки. Перші міжнародні конференції відбулися у 1871 році в м. Антверпен (Бельгія). Наступний, 33-й конгрес заплановано провести у 2016 р. в м. Пекін (КНР). У Німеччині такий форум географів відбувся вдруге (вперше – у 1899 р. в Берліні).

Загалом у роботі 32-го Міжнародного географічного конгресу взяли участь понад 2400 делегатів більше ніж з 70 країн світу. Близько половини учасників форуму – це представники Німецького географічного товариства. Найбільшими за чисельністю (понад 100 учасників), крім делегації ФРН, були національні делегації Японії, Китаю, Австрії та Франції. Великобританія, Росія, США, Іспанія, Італія, Швейцарія та Польща делегували для роботи в науковому форумі понад 50 представників кожна.

Починаючи з 1996 р., в роботі Міжнародних географічних конгресів регулярно беруть участь й українські географи. У Кельні Україна була представлена дванадцятьма делегатами, що представляли Українське географічне товариство, Інститут географії НАНУ, Київський національний університет імені Тараса Шевченка та інші установи.

Роботу конгресу було організовано на базі Університету Кельна. Секційні засідання, робота комісій, симпозиуми, виставки стендових доповідей та інші заходи відбувалися в приміщеннях п'яти корпусів університету. Також на території університетського містечка було побудовано два павільйони для проведення виставок-ярмарок географічної літератури та картографічної продукції.

Провідним елементом у роботі конгресу стало обговорення чотирьох ключових тем, які, на думку організаторів та Міжнародного географічного союзу, розкривають основний зміст гасла цього заходу – *«Ближче до Землі»*, а саме:

- «Суспільство і природне середовище»,
- «Урбанізація і демографічні зміни»,
- «Глобальні зміни та глобалізація»,
- «Ризики і конфлікти».

Ці теми були визначено внаслідок попереднього обговорення на двох семінарах у 2009-2010 рр. З кожної теми було представлено дві ключові лекції видатних представників географічної науки чи міжнародної політики. Також у рамках названих напрямів було проведено десятки секційних засідань.

Крім того, роботу конгресу доповнювали засідання 40 комісій та цільових груп, до роботи яких було залучено багатьох відомих географів з різних країн світу, що стало стимулом для формування нової дискусійної платформи сучасної світової географічної спільноти.

Українські географи виступили з науковими доповідями під час роботи 12 комісій та секційних засідань, у тому числі 8 доповідей було підготовлено співробітниками Інституту географії НАН України: “Нові підходи у картографуванні природних, техногенних і соціальних ризиків та надзвичайних ситуацій в Україні” (д.г.н., академік НАНУ Л.Г. Руденко та к.г.н. В.В. Путренко), “Стан суспільно-природних систем України та проблеми забезпечення балансу інтересів їх складових” (д.г.н. С.А. Лісовський), “Глобалізація та її вплив на можливості сталого розвитку” (С.А. Лісовський та к.г.н. Є.О. Маруняк), “Вплив глобалізації на просторовий розвиток та регіональні особливості в Україні” (Є.О. Маруняк), “Збалансований розвиток урбанізованих територій України” (к.г.н. А.А. Мозговий), “ГІС-картографування для оцінювання ризиків використання ґрунтових вод в Україні” (В.В. Путренко), “Антропогенні загрози і ризики для розвитку геосистем України: аналіз факторів та причин” (Л.Г. Руденко, к.г.н. О.Л. Дронова), “Динаміка транспортної доступності великих міст України як індикатор “стиснення простору” (к.г.н. Н.М. Пашинська).

Доповіді викликали інтерес іноземних колег, що дозволило привернути увагу до вітчизняних досліджень і встановити нові міжнародні наукові зв'язки.

Новим структурним елементом в історії конгресів став Форум молодих дослідників. Студенти, аспіранти та молоді вчені отримали унікальний майданчик для презентації власних досліджень і встановлення творчих зв'язків з іншими географами як молодими, так і більш досвідченими.

На конгресі було також заслухано звіт президента Міжнародного географічного союзу Рональда Аблера, професора Пенсільванського університету (США) про другий термін перебування на цій почесній посаді. Його діяльність була високо оцінена географічною громадськістю. Новим президентом Міжнародного географічного союзу обрано російського вченого доктора географічних наук, професора Колосова Володимира Олександровича.

Для учасників конгресу були організовані екскурсії для ознайомлення з містом Кельн, землею Північний

Рейн-Вестфалія та Німеччиною загалом.

Представники української делегації брали участь у прийомі в культурному центрі Італії в м. Кельн з нагоди презентації нових видань італійських географів.

Слід відзначити високий рівень організації роботи 32-го Міжнародного географічного конгресу, зокрема активну участь 200 волонтерів – переважно студентів-географів.

Обмін досвідом, узагальнення напрацювань з ключових тем, винесених на обговорення конгресу, мають важливе значення для подальшого розвитку географічної науки у сучасних умовах.

© П.Г. Шищенко, С.А. Лісовський, В.І. Олещенко, Є.О. Маруняк, А.А. Мозговий, 2012

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «НАЦІОНАЛЬНІ АТЛАСИ У ФОРМУВАННІ ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ»

13-15 вересня 2012 р. у Києві відбулася конференція, присвячена актуальним проблемам формування глобального інформаційного простору. Її співorganizатори – Національний комітет географів України, Українська картографічна асоціація, Інститут географії НАН України, Державне науково-виробниче підприємство «Картографія».

У роботі конференції взяли участь фахівці в галузі атласного картографування з академічних установ та вищих навчальних закладів Австрії, Австралії, Білорусі, Грузії, Казахстану, Литви, Молдови, Росії, Чехії, Швейцарії. Україну представляли фахівці з Національної академії наук, ДНВП «Картографія» та провідних університетів країни – Дніпропетровського, Київського, Львівського, Харківського. У роботі конференції взяв участь голова комісії по атласах Міжнародної картографічної асоціації П.Йордан.

Було заслухано 34 доповіді з проблем:

- сучасні концептуальні підходи до створення та оновлення національних, тематичних та регіональних атласів в умовах глобалізації інформаційного простору;
- особливості формування інформаційних ресурсів у національних, тематичних та регіональних атласах країн та регіонів;
- програмне забезпечення та технології атласного електронного картографування.

Ряд доповідей було присвячено сучасним концепціям та напрямкам розвитку картографії та її взаємодії з галузевими науками і практикою (П. Йордан, Л. Руденко, Т. Котова, Ю. Лоза, А. Медеу, V. Vit).

У процесі обговорення доповідей та дискусій учасниками конференції було відзначено значну зацікавленість національних наукових картографічних інституцій у розвитку атласного картографування та в імplementації національних картографічних інформаційних продуктів у глобальний інформаційний простір, а також високий рівень змістовної, інформаційної й технологічної готовності національних картографічних продуктів до створення їх наднаціональних аналогів на певні території та регіони.

Для реалізації пропозицій стосовно розробки національних та наднаціональних картографічних інформаційних систем учасники конференції відмітили необхідність наукового та практичного пошуку методів і процедур їх узгодження та інтеграції.

Конференція привернула увагу Міжнародної та національних картографічних асоціацій до розвитку картографічної науки і практики в напрямку геоінформаційного картографування як сучасної концепції картографії та до інтеграції картографії і галузевих наук через розвиток мови карти.

Значну увагу в програмі конференції і, відповідно, у доповідях її учасників було приділено проблемам електронного картографування. Виступи учасників конференції та представлені ними ілюстрації продемонстрували, що електронні та мультимедійні атласи вже стали стабільною формою організації просторових даних. В їх розвитку домінують не технологічні, а бізнесові проблеми: поширення цих атласів, їх Інтернет-підтримка тощо.

Було організовано виставку, на яку учасники конференції представили свої нові розробки. Серед них – Національний атлас України, Екологічний атлас України, Атлас Львова, Атлас «Історія України», інтерактивні проекти Інституту передових технологій та інші.

Для учасників конференції проведено кілька екскурсій – до історичної частини Києва та до Музею народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини в Переяславі-Хмельницькому.

Видано збірник наукових матеріалів «Національні атласи у формуванні глобального інформаційного простору».

© Л.Г. Руденко, А.І. Бочковська, В.В. Путренко, 2012